

НА ШЛЯХУ ДА ГІСТАРЫЧНАЙ ВЕЧНАСЦІ БЕЛАРУСІ

Улістападзе ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі адбылася прэзентацыя кнігі доктара гістарычных навук, прафесара, члена-карэспандэнта НАН Беларусі Ігара Марзалюка «Сімвалы беларускай вечнасці. Гісторыя сімвалаў беларускай дзяржаўнасці».

На прэзентацыі з вітальным словам выступіў дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, кандыдат гістарычных навук Вадзім Гігін. У вітальным слове Вадзім Францавіч адзначыў, што Ігар Аляксандравіч — чалавек, які не толькі добра ведае гісторыю, але і можа яе рэтрансляваць, выкладаць, шчыра дзяліцца гісторыяй са сваімі чытачамі. Пасля пачалася прамова самага аўтара кнігі. Па яго словах, выданне «Сімвалы беларускай вечнасці. Гісторыя сімвалаў беларускай дзяржаўнасці» нарадзілася з цыклаў перадач на сталічным тэлебачанні. Аўтар адзначыў, што новая кніга з'яўляецца не манаграфіяй, а навукова-папулярным выданнем, асноўная мэта якога —

сумленна расказаць пра сфальсіфікаваныя, вельмі скажоныя рэчы.

Выданне падзяляецца на некалькі тэматычных блокаў. Першы — гісторыя сімвалаў дзяржавы і ўлады ў шырокім сэнсе. Прафесар Ігар Аляксандравіч адзначае, што першым афіцыйным сімвалам дзяржаўнасці беларускіх зямель можна і патрэбна лічыць пячатку полацкага князя Ізяслава Уладзіміравіча, якая датуецца канцом X стагоддзя. Аўтар падкрэслівае, што найважнейшым сімвалам Полацкай зямлі пасля яе хрышчэння стаў шасціканцовы **крыж Еўфрасінні Полацкай**, або Узвіжальны Крыж. Асобны параграф кнігі прысвечаны

гербу «Пагоня» — дзяржаўнаму гербу Вялікага Княства Літоўскага, які з'явіўся ў XIII стагоддзі. Прафесар адзначае, што гістарычныя выявы герба «Пагоня» XIV–XVI стагоддзяў унесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь. Герб «Пагоня» быў часткай герба Рэчы Паспалітай і нават састаўнай часткай вялікага дзяржаўнага герба Расійскай імперыі. У кнізе разглядаецца генезіс сучаснага дзяржаўнага герба Беларусі з 1919 года, які створаны на аснове герба БССР. Пасля Ігар Аляксандравіч уздымае важнае пытанне пра гісторыю беларускага сцяга. Гаворка пачынаецца з вайсковага штандара ВКЛ і заканчваецца сучасным дзяржаўным сцягам Беларусі, прынятым на рэспубліканскім рэферэндуме 1995 года. Аўтар таксама піша пра гімны Беларусі ад песні-малітвы «Багародзіца Дзева, радуйся!», вядомай з XV стагоддзя, да дзяржаўнага гімна Беларусі, зацверджанага прэзідэнтам у 2002 годзе.

Другі тэматычны блок, які можна вылучыць у кнізе, — выдатныя дзеячы беларускай гісторыі Усяслаў Чарадзей, Еўфрасіння Полацкая, Кірыла Тураўскі, Войшалк Міндоўгавіч, Давыд Гарадзенскі, Альгерд Гедымінавіч, Адам Кіркор, Іван Насовіч, Андрэй Альгердавіч, Соф'я Вітаўтаўна, Вітаўт Вялікі, Францыск Скарына, Леў Сапега. Асобна прафесар Ігар Аляксандравіч Марзалюк піша пра старажытныя гарады, важныя для гісторыі Беларусі: Вільню, Мсціслаў, Магілёў, у кантэксце іншых параграфуў закранаецца гісторыя Полацка, Віцебска, Турава, Гродна, Навагрудка.

Узроставае абмежаванне кнігі 12+. Гэта якраз супадае з аўдыторыяй часопіса «Бярозка». Але, на думку аўтара, кніга прызначана для ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй Беларусі. І гэта сапраўды так! Бо гісторыя нашай Радзімы — гэта тое, на чым будуюцца нацыянальная самасвядомасць, што дазваляе нам быць сапраўднымі патрыётамі і грамадзянамі Беларусі, годнымі памяці нашых славетых і вялікіх продкаў, якія стагоддзямі любілі і баранілі гэты край, нашу святую Белую Русь!

Максім СЯМЁНАЎ,

Аўтар уздымае такія важныя і актуальныя пытанні, як паходжанне назвы «Беларусь» і вытокі беларускай нацыянальнай ідэі.